
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВНЕСЕННЯ ДЕПУТАТСЬКОГО ЗАПИТУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

*Скляр Мар'я Сергіївна,
студентка 4-го курсу юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

Серед передбачених законодавством інструментів парламентського контролю за діяльністю органів публічної влади, підприємств, установ і організацій провідне місце посідають депутатські запити і звернення. Якщо депутат не задоволений відповіддю на звернення і якщо на його думку посадова особа ухиляється від вирішення питання, що міститься у зверненні, він має право внести депутатський запит. Гарантією ефективності депутатського запиту є обов'язок відповідних посадових осіб повідомити народного депутата про результати розгляду його запиту [1, ч.2 ст.86]. Відповідно до частини першої статті 351 Кримінального кодексу України невиконання службовою особою законних вимог народного депутата України, надання йому завідомо неправдивої інформації визнається злочином.

Депутатський запит - це вимога народного депутата, народних депутатів чи комітету Верховної Ради України, яка заявляється на сесії Верховної Ради України до Президента України, до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів України, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, дати офіційну відповідь з питань, віднесених до їх компетенції.

Народний депутат має право на сесії Верховної Ради України звернутися із запитом до Президента України, до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів України, до Голови Національного банку України про надання інформації, яка становить банківську таємницю [2 , п.1.2], до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ та організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності.

Запит подається в письмовій формі Голові Верховної Ради України, який оголошує його на засіданні Верховної Ради і після прийняття рішення передає до Секретаріату. Секретаріат Верховної Ради негайно направляє текст депутатського запиту відповідним органам або посадовим особам. Текст запиту публікується в стенографічному бюлетені засідань Верховної Ради України.

Народний депутат України не має права звертатися до органів і посадових осіб, що здійснюють функції дізнання і досудового слідства, з вимогами і пропозиціями з питань, які стосуються проведення дізнання та досудового слідства у конкретних кримінальних справах. Народний депутат України не може адресувати свої запити іншим працівникам органів внутрішніх справ, у тому числі слідчим органів внутрішніх справ і працівникам міліції, які здійснюють функцію органу дізнання [3 , п.1.1].

Народний депутат України не має права звертатися з вимогами чи пропозиціями до судів, до голів судів та до суддів стосовно конкретних судових справ. Вимога чи пропозиція народного депутата України до керівників органів служби безпеки не може бути дорученням щодо перевірки будь-якої інформації про окремих громадян [4, п.1.1].

За відсутності у вимозі чи пропозиції народного депутата України достатньої

інформації про злочин така вимога чи пропозиція не може бути підставою для прийняття рішення про проведення оперативно-розшукових заходів.

Народний депутат України не має права звертатися до органів прокуратури і прокурорів з вимогами, пропозиціями чи вказівками у конкретних справах з питань підтримання державного обвинувачення в суді, представництва інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом, нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання і досудове слідство, нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, а також до слідчих прокуратури з питань досудового слідства у конкретних кримінальних справах [5, п.1.1].

Слід зазначити, що направлення запиту народного депутата України, з яким він на сесії Верховної Ради України звертається до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, не потребує прийняття рішення Верховною Радою України [6, п.1.2].

Отже, можна зробити висновок що:

- абзац першої частини четвертої статті 15 Закону України «Про статус народного депутата України» можна виключити із редакції відповідної статті, в якому зазначається, що «Верховна Рада України приймає рішення про направлення депутатського запиту відповідному органу або посадовій особі, до яких його звернуто, однією п'ятою від її конституційного складу», але це положення закону і на цей час має місце у редакції чинного Закону України «Про статус народного депутата України».
- в частині третій статті 15 Закону України «Про статус народного депутата України» слово «розглядається» необхідно замінити словом «оголошується», оскільки направлення запиту народного депутата України не потребує прийняття рішення Верховною Радою України.

Положення пункту 34 частини першої статті 85 Конституції України, абзацу другого частини четвертої статті 15 Закону України «Про статус народного депутата України» необхідно розуміти так, що рішення про направлення запиту до Президента України приймається Верховною Радою України більшістю від її конституційного складу, а не однією третинною від конституційного складу Верховної Ради України [6, п.1.3].

Виходячи з вище сказаного, можна сказати, що в законодавстві України в регулюванні питання депутатського запиту помітні суперечності нормативних актів між собою.

Література

1. Конституція України 28 червня 1996 р.// Відомості Верховної Ради України. —1996.—№30. —ст. 141.
2. Рішення Конституційного Суду України від 5 березня 2003 року N 5-рп/2003
3. Рішення Конституційного суду України від 20 березня 2002 року N 4-рп/2002
4. Рішення Конституційного суду України від 1 травня 1999 року N 4-рп/99

---

5. Рішення Конституційного суду України від 11 квітня 2000 року N 4-рп/2000

6. Рішення Конституційного суду України від 14 жовтня 2003 року N 16-рп/2003

Науковий керівник – *Городецький Олександр Васильович, к.ю.н., доцент кафедри конституційного та адміністративного права.*